

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Gegužė — May 18, 1964

Nr. 58

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REMIA LIETUVIŲ KONGRESĄ

Vadovaujantieji JAV politikai, gubernatoriai, senatoriai bei kongresmanai šiltai ir palankiai atsiliepia apie įvykiantį Amerikos Lietuvių Kongresą Washingtone, D.C., birželio mėn. 26, 27 ir 28 dienomis.

Kongreso Rūmų pirmininkas John W. McCormack savo laiške ALT, tarp kitko, rašo: "Man tikras malonumas priimti Jūsų kvietimą būti nariu Garbės Komiteto Amerikos Lietuvių Kongrese, įvykstančiam Washingtone, birželio 26-27 dd."

Michigano gubernatorius George Romney rašo: "Kaipo laisvas pilietis, giliai įvertinąs Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, su malonumu sutinku būti Garbės Komiteto nariu Amerikos Lietuvių Kongresui, įvykstančiam ateinančių mėnesių Washingtone."

"Žinant kiek daug Lietuvių kilmės žmonių gyvena Michigane, leiskite man prisidėti prie jūmalaujančių vilčių, kad Jūsų visuotinės laisvės siekimas bus greitai laiku įgyvendintas. Didžiai įvertinu progą tarnauti tokiame kilniame tikslui."

Kongresmanas Silvio O. Conte, rašo: "Aš esu jau seniai susirūpinęs už geležinės uždangos gyvenančių žmonių kova ir nuolat patiekiamais pasitylėjimais, tikslu lengvinti ir išstudijuoti šias slepiamas padėtis. Skaitau sau žymia garbe priimti Amerikos Lietuvių Kongreso Garbės Komiteto narys. Tai yra didelė garbė, kurla aš didžiuliuoju."

Kongresmanas Ray J. Madden: "Su džiaugsmu sutinku būti Amerikos Lietuvių Kongreso Garbės Komiteto nariu. Sveikinu Jūsų organizaciją už didįjį darbą, kurį lietuviai šioje šalyje yra atlikę ir toliau tęs, kad išskirti viešumon ir sulaukti tolimesnį komunistų priešpaudos išsilytį. Duokite žinoti, jei galiu nors Amerikos Lietuvių Tarybai padėti."

SUTARTIS SU VARŠUVOS PAKTU NESVARSTOMA

Jungtinis Pabaltijo komitetas Amerikoje gavo iš Valst. d-to atsakymą į notą, savo laiku pasistatę sekretoriui Dean Rusk dėl gaudų apie galimą NATO ir Varšuvos paktų nepuolimo sutartį. Atsakyme nurodoma, kad toks pasitylimas savo laiku buvo gautas iš Maskvos, bet tuo reikalu nebuvo tartasi, nes silyume nebuvo nurodyta jokių konkretnių duomenų. Esamose aplinkybėse toks susitarimas turėtų labai ribotą reikšmę. Be to, toks susitarimas tik patvirtintų tai, kas jau yra įsipareigota pasirašius JTO chartą. Tačiau JAV neatsisako svarstyti pasitylimus, iš kurių išplauktų geresnių santykių vystymasis tarp rytų ir vakarų. Tačiau bet koks panašus pasitylimas pirmuoliausia būtų apsvaistytas Atlanto sąjungos valstybių. Atsakyme nieko neužsiminama apie Pabaltijo valstybių problemą.

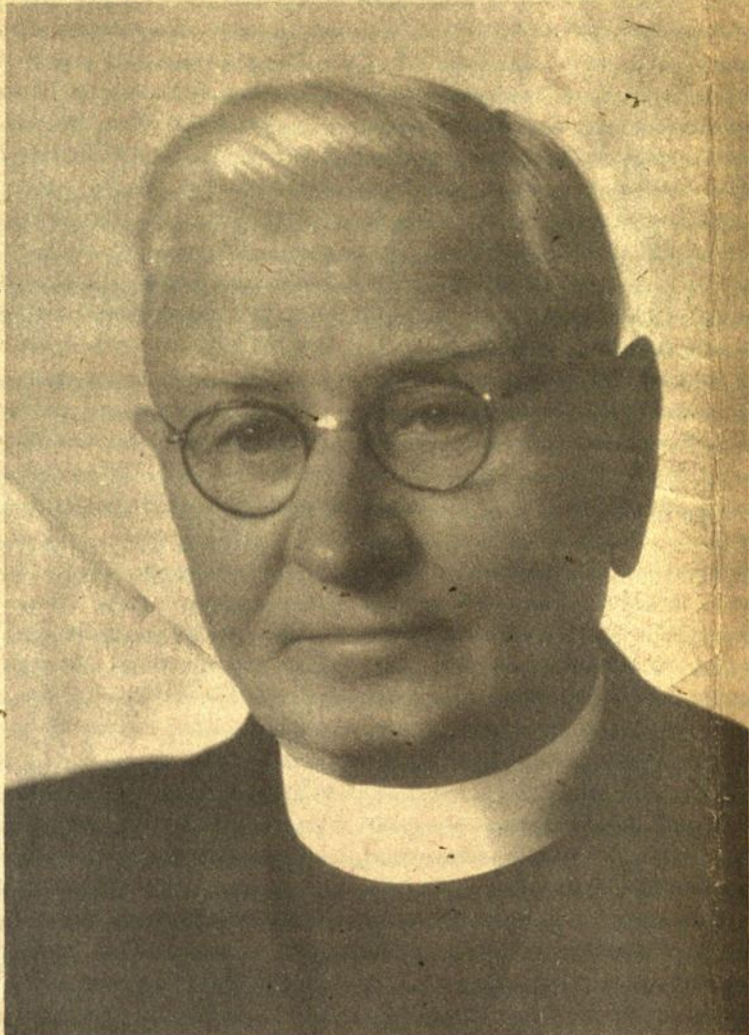
Lietuvos žemė sumaišyta su Pennsylvanijos parko žeme

Lietuvos Atstovas Washingtone J. Kajeckas balandžio 25 d. dalyvavo Gedimino Prino, Kunigo Galicino, Pennsylvania Valsybiniame Parke, prie Altoona, Pa., medelio sodinimo iškilnėse.

Tų iškilnių komiteto pirmininkas prašant buvo pasiūstas tai proga Lietuvos žemės. Jis jos ir užpylė ant sodinamo medelio šaknų.

Iškilnių metu Lietuvos Atstovas pasakė kalbą ir priminė Galicino istorinį giminingumą su Lietuva faktą.

Atvykstantį Lietuvos Atstovą J. Kajecką Altoona stotyje pasitiko burmistras William H. Prosser, J. Edward Benney, vietos laikraščio Altoona Mirror leidėjas, G. Stanley Ruth, Altoona sri-

Prelatas Kazimieras Šaulys

Šveicarijoje mirė prel. K. Šaulys, Nepriklausomybės akto signataras

Gegužės 9 d. Šveicarijoje mirė Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras prel. Kazimieras Šaulys, sulaukęs 92 metų amžiaus. Palaidotas Alpių prieglobstyje gegužės 12 d.

Prel. K. Šaulys buvo gimęs 1872 m. sausio 16 d. Stemplių km., Svėkšnos valsč., Tauragės apskr. Baigęs Palangos progimnaziją įstojo į Kauno kunigų seminariją, kur jo studijų draugais buvo Maironis, Tumas-Vaižgantas, Dambrauskas-Jakštas, J. Skvireckas ir kt. Kunigu įšventintas Kaune 1899 m. Pradžioje buvo vikaru Panevėžyje, vėliau buvo paskirtas Kauno Kunigų Seminarijos bažnytinės teisės dėstytoju, o 1922 m. pakviestas docentu į Lietuvos Universitetą. Vėliau jis buvo pakeltas profesoriumi.

Kauno arkiv. J. Skvireckas jį buvo paskyręs savo generaliniu vikaru. Šias pareigas ėjo iki pasitraukimo iš Lietuvos 1944 m.

Kaz. Šaulys buvo nepažinomas arkiv. J. Skvirecko patarėjas bažnytinės administracijos reikaluose ir Bažnyčios santykiuose su Lietuvos vyriausybe. 1927

m. Apaštalių Sostas jam suteikė popiežiaus rūmų prelato titulą. Lietuvos vyriausybė, vertindama K. Šaulio nuopelnus, apdovanojo jį aukštais ordinais.

Nuo pat kunigavimo pradžios K. Šaulys aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, kaip krikščionių demokratų atstovas, dalyvavo Didžiąjame Vilniaus seime (1905), o 1917 m. lietuvių konferencijoje Vilniuje, kur buvo išrinktas Lietuvos tarybos nariu. Dirbo Lietuvos konstitucijos redakcinėje komisijoje ir buvo išrinktas į Steigiamąjį seimą.

Bolševikų okupacijos metu prel. K. Šaulys buvo 1944 m. išbloktas į užsienį. Apsigyveno Šveicarijoje prie Lugano šv. Brigitos seserų vieloje, kur ir baigė savo senas dienas.

Iki pat paskutinės dienos, nežiūrint didelio amžiaus, gyvai sekdamas iš spaudos lietuviškąjį gyvenimą.

sakytą kalbą tilps Congressional Record.

Tąją proga Lietuvos Atstovas buvo paprašytas dalyvauti ir poenos Hedda Hopper, buvusios Hollywood žvaigždės, dabar kolumnistės, pagerbtuvėse, kur jis buvo Altoona burmistro perstatytas publikai.

Balandžio 27 d. Lietuvos Atstovas J. Kajeckas, skaitė paskaitą "The background of captive Lithuania and recent developments" -- Niagaros Universitete -- The Soviet and East European Institute.

Tą paskaitą skaityti jį pakvietė Instituto direktorius Dr. Jeffrey Radell. Į paskaitą atsilankė Instituto vadovybė, profesoriai -- Dr. D.J. Yenkevičius bei Myron M. Hoca, Instituto studentai, profesorai lietuviai -- Dr. Mustelkis, Dr. Slavėnas bei prof. Raphael Sealy su ponu Sealy -- Sadunaitė, poete. Taip pat paskaitoje dalyvavo Niagara Falls lietuvių parapijos kunigai -- Parulis ir Jančius, MIC, vietos lietuviai ir amerikiečiai. Paskaita buvo užrekorduota panaudojimui per radijo stotį. Po paskaitos buvo atsakinėta į klausimus.

Jungtinių Tautų kariai Kipre

BIRŽELIO 4 D. BAIGIASI TERMINAS, KURIAM Į NELAIMINGĄ KIPRO SALĄ BUVO PASIŪSTI JT DALINIAI. — JIEMS BUVO DUOTI TOKIE ŠIAURI ĮGALIOJIMAI, KAD PRAKTIŠKAI TOLIAU VYKO 'KONTROLIUOJAMAS GENOCIDAS'. — TOLIMESNĖS PERSPEKTYVOS.

Vytautas Meškauskas

Kovo 4 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė:

1. Į Kipro salą trims mėnesiams nusiųsti 'taikos kariuomenę'.

2. Paskirti tarpininką, kuris bendradarbiaudamas su graikais ir turkais gyvenančiais Kipre, o taip pat su Kipro, Graikijos, D. Britanijos ir Turkijos vyriausybėmis, rastų kokią daugia ar mažiau pastovų sprendimą. Tokiu tarpininku buvo paskirtas Suomijos diplomatas Sukari Tuomioja, kuriam, deja, iki šiol dar nepasisekė rasti visus patenkinančio sprendimo.

'Taikos kariuomenės' funkcijas iš pradžių atliko ten iš seniau esą britų kariai, prie kurių netrukus prisidėjo 1.000 kanadiečių ir mažesni aičių, švedų, austrių ir suomių daliniai. JT kariuomenės, kurią dabar sudaro 6.300 vyrų, vadu buvo paskirtas Indijos generolas Lt. Prem Singh Gyani, kuriam JT generalinis sekretorius U Thant davė labai siaurus įgaliojimus.

Taikos kariuomenės kariai gali šaudyti tik jų pačių apsigynimui, jie neturi teisės nuginkluoti ar priversti ką nors daryti prieš Kipro saloje sudarytas privačias graikų ir turkų armijas. Trumpai, JT kariuomenė Kipre veda ne 'Blitz krieg', bet, kaip juokiamasi, 'Sitzkrieg'. Į juos nei greitai, nei turkai nešauda, todėl ten kur jie sėdi, kautynės nevyksta. Tačiau jų per maža, kad 'apsodinus' visą Kiprą, todėl susišaudymai ir pasirošimai didesniems kautynėms vyksta toliau. Už tat britų Darbo partijos vadovas Wilsonas gana taikliai dabartinę būklę pavadino 'kontroliuojamu genocidu'.

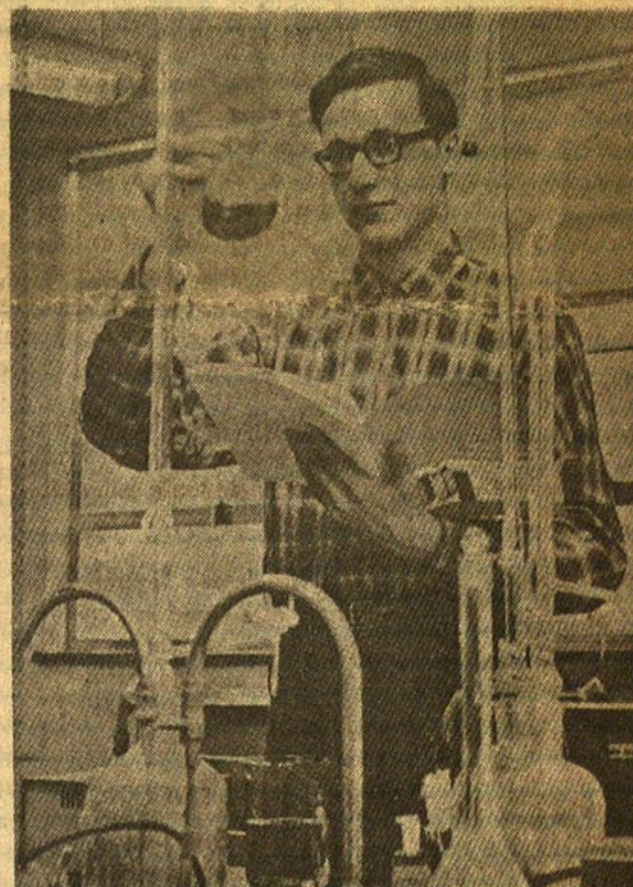
Tačiau ir tokios abejotinos vertės būklės terminas baigiasi ir ar jis bus pratęstas, priklausys nuo Sovietų Sąjungos noro. Reikia atsiminti, kad Vakaruose pirmiau buvo tikimasi, kad taikai, ar tiksliau paliaubom, Kipre išlaikyti bus galima pasiūstį NATO kariuomenę (buvo galvojama apie vokiečius), tačiau salos prezidentas arkivyskupas Makarios sutuo nesutiko. Jis reikalavo Jungtinių Tautų įsikišimo, kad tuo būdu gautų žodį ir sovietai, kuriuos jis laiko savo sąjungininkais.

Sovietams tačiau mažiausiai rūpi Kipro graikų noras susivienyti su Graikija. Jų pirmasis tikslas yra išstumti britus iš likusių jų bazių Viduriniuose Rytuose ir Viduržemio jūros rajone. Už tat jie skatina egiptiečių puolimą per Jemeną į britų bazę Adenę ir per tą patį Egiptą suteikė ginklų Kipro graikams. Kadangi Kipre komunistų partija yra labai stip-

ri ir praktiškai kontroliuoja arkivyskupą Makarios, sovietų antrasis tikslas iš Kipro būtų padaryti antrąją Kubą.

Graikijos vyriausybė aiškina, kad toks pavojus -- Kubos Viduržemio jūroje sudarymas -- būtų prašalintas, jei Kipras susijungtų su Graikija, kuri yra NATO narys. Bet tokia galimybė yra įskaitoma išskirta 1959 m. Zuericho ir Londono sutartimis, kuriomis Kiprui buvo duota nepriklausomybė. Už tat dabar Graikijos ministras pirmininkas Papan-dreu siūlo, kad Jungtinės Tautos pratęstų savo salos 'pacifikacijos akciją'. Jei to negalima būtų padaryti per JT Saugumo Tarybą, turėtų būti padarytas Visuotinio Susirinkimo atitinkamas nutarimas. Kartu JT daliniams turėtų būti duoti platesni įgaliojimai,

įgaliną nuginkluoti kipriečius ir po kelių metų pacifikacijos bei naujo statuto turkų mažumai paruošimo praveisti gyventojų atsklausimą dėl tolimesnio salos likimo. Su tokiu sprendimu nenori sutikti Turkija, nuo kurios Kipras tėra vos 65 km, tuo tarpu nuo Graikijos iki Kipro 650 km. Turkija norėtų salos padalinimo tarp Turkijos ir Graikijos, o jei tai neįmanoma, tai bent suskirstymo į du praktiškai nepriklausomus kantonus Šveicarijos pavyzdžiu. Salos graikai tokį sprendimą griežtai atmeta. Iš amerikiečių pusės neoficialiai kalbama apie turkų iškėlimą iš Kipro ir už tai atidavimą tam tikros dalies Graikijos teritorijos Europoje Turkijos pasienyje, tačiau tas planas neturi jokio pasisekimo nei Graikijoje nei Turkijoje. Iki šiol Turkija nepasinaudojo savo intervencijos teise kaip tik dėl amerikiečių spaudimo, kuris yra susijęs su tam tikra medžiagine parama, kaip padėta už klusnumą. Kaip ilgai tokia padėtis galės trukti, sunku pasakyti. Reikia tačiau sutikti su D. Britanijos užsienio reikalų ministerio Butlerio pareiškimu NATO ministerių susirinkime, kad padėtis toje saloje yra nepaprastai rimta.

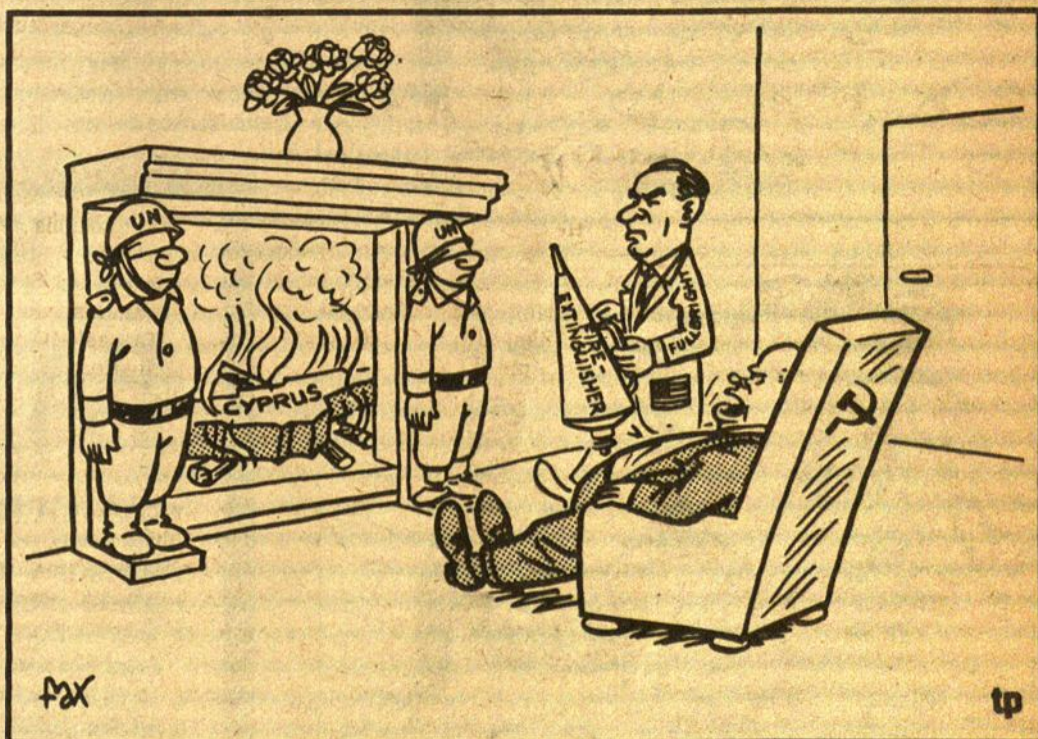

JONAS ARMONAS, baigęs Case Institute of Technology vėl pateko į Clevelando spaudos pirmuosius puslapius. Šiąją proga vėl buvo priminta skaitytojams jo ir jo motinos Barboros Armonienės neužmirštas gyvenimas Sibire ir netikėta kelionė į Ameriką prieš 4 metus.

Tėvo Jono Armono ir sesers Danutės pastangos išvaduoti iš Sibiro vergijos savo šeimos narius, jų pergyvenimai Sibire buvo įamžinti Algirdo Nasvyčio knyga "Leave Your Tears in Moscow".

Jaunojo Jono Armono gabumai per 4 metus atlekti užsibrėžto aukštojo mokslo gražiai įvertinti The Plain Dealer gegužės 15 d. skiltyse. Nesukludė jam nei naujos ir neįprastos gyvenimo sąlygos nei stoka anglų kalbos. Lietuvišku užsispyrimu ir jaunatvišku ryžtu, Jonas atsiekė tai, ko Sibire ir svajoti nesvajota.

Jauna, kukli, bet ryžtinga jaunojo Jono Armono asmenybė apjungia džiaugsmą ir pasididžiavimą ne tik jo šeimos narius, bet ir draugus ir lietuvių visuomenę.

- Nelieskit Kipro!...

Amerika pro automobilio langą...

Idomu važiuoti keliais, kuriais dar nesl keliai. Jie puikūs ir laisvi Indianoje, Kentucky, Tennessee, Kiek sunkiau pervažiuoti didesnius miestus, kur reikia atidžiai sekti kelią, bet vyrai nemėgsta paklysti.

Lengva paklysti Louisville mieste; kelią surandai tik po to, kai jau padarytas klaidingas posūkis.

Kentucky ir Tennessee panašios savo vaizdais -- matosi plantacijų balti rūmai su kolonomis ir gražiai sutvarkytas dekoratyvius sodais. Pravažiamus Bowling Green miestą, randam pakelėje vieną tokį dvaro gyv. namą gaisro sunaikintą.

Didelė dalis šių valstijų gyventojų naudoja visiškai skurdžiais "palocius". Pakelėse matyti skurdūs nameliai su besiveržiančiais dūmų kamuočiais, čia garsieji "Kentucky hill-billies" gyvena. Tennessee turi pakelėse skelbimus, draudžiančius statyti reklamines lentas. Stebėtina -- čia ir moteliai netokia brangūs, kaip šiaurėje: 3-4-5 dol., nakčiai už motelį su dviguba lova. Sutemus dar pavažiavę porą val., įsukam į didesnį, švariai atrodantį motelį ir už 4 dol. gerai išsimiegam.

Kitą dieną artėjam prie Nashville. Iš tolo matosi didžiulis tamsių dūmų debesis, pakilęs virš miesto -- tai fabriklų ir pramonės miestas.

Prieš mus važiuoja skubėdamas automobilis, atrodo, kad tikriausiai turi būti Florida jo kelio tikslu. Na, ir nepaleidžiam jo iš akių ir vejamas, gražiai aplenkiamas miestas, bet visa bėda, atsiduriame visai kitame kelyje negu buvom numatę, tad vietoj važiuoti per Birmingham, pasukom Chatanooga kryptim. Pasirodo daug geresnis kelias ir juo važiuojant bus daug arčiau. Kartais net smagu pakeisti kelio kryptį. Pakelėje dar paimam jauną keleivį-studentą, prašiusi pavežinti. Mūsų keleivis patenkintas pasakojia apie pietiečių gyvenimą ir nepasijuntam pasiekę Chatanooą.

Georgios valstija jau skirtingesnė -- kalnuota, kelias vingiuoja per gražius pušimis apaugusius kalnus, o kur nugriuvę šlaitai, matosi raudona žemė. Tokią žemę esam matę anksčiau keliaujant į Los Angeles.

Pakelių krautuvėlės skelbia pekano riešutų kainas: 3 sv. už dolerį. Sustoję nusiperkam, bet toliau pavažiavus, jie dar pigesni: 5 sv. už dolerį. Vėliau paaiškėja, kad brangesnieji yra perleisti per rūšiavimo mašiną, o pigesnieji ne, todėl jų daug yra

Sof. Petravičienė

tuščių. Georgia daug priaugina šių riešutų.

Pietinės valstijos augina nemažai medvilnės, užtat pakelėse randasi daug krautuvų siūlančių lovatieses, grindų patiesalus, pagalvėles, rankšluosčius, chalatus. Daugumas jų papuošti ryškiomis stambiomis gėlėmis, paukščiais, bet yra ir vienspalvių, švelnių spalvų ir tik skubiniams lovatiesėms ant virvių lauke -- lyg skalbiniai. Sustojam ir čia -- įdomu pamatyti, palyginti kainas, kurios tos pačios, kaip ir šiaurėje, bet vistiek nuperkam porą daiktų.

Įvažiuavus į Georgios greitkelį Nr. 75 baigiasi visi prekybiniai interesai ir tik skubiniams į pietus, nes nutariame būtinai Floridoje nakvoti. Tasai greitis tikrai puikus -- mažai keliautojų ir visą laiką spaudžiam 75 mylių greičiu, palikdami gražius pušynus. Artinamės į Valdostą -- paskutinį miestą prieš Floridą. Jau sutemę ir keliuonės nuovargis morkia akis, bet Alfa nenusileidžia -- turim pasiekti Floridą. Atsibeldę į Lake City "Floridos Karūnos deimantą", apsisotam pirmam pasitaikiusiam motely, kurio savininkė pasisakė esanti iš Prancūzijos Maroko. Rytė mus prikelia paukščių balsai. Žitrim pro langą -- nemaža pelkė, kelios palmės pakraštyje, plaukioja kelios antytės, o saulė jau gerokai pakilus. Spalvos ir vaizdas tikrai floridiškas.

Prisipylę kuro ir vėl į pietus. Kelias geras, o šalia platus griovys pilnas vandens. Vienur, kitur stypso balta maža gervė-heiron.

Kaip pusiasalis, Florida turi ilgiausią pajūrį iš visų Amerikos valstijų -- beveik 8,500 mylių, ir labiausiai į pietus išsiikišusi. Ir ne tik supama jūrų aplink, bet ir vidų turi daugybę ežerų, kurių priskaitoma iki 30,000. Didumas jų nuo geros batos iki didžiausio Okeechobee ežero, užimančio 730 kv. mylių. Į pietus nuo minėto ežero tęsiasi didžiuliai plotai pelkių (Everglades). Tai pietų Floridos žemumų -- jų aukštis tik kelios pėdos nuo jūros pav. Bendrai, visa Florida turi daug pelkių (swamp), ir keliaujant matosi nemažai nusausinimo griovių. Sausinimo darbą sunkina ta aplinkybė, kad Florida turi daug požeminių srovių ir šaltinių; kai kurie iš jų turi gdomų savybių (sieros šalt. Gren Cove).

Nenuostabu, kad Floridos klimatas gan drėgnas, bet kai nu-

siveži iš šiaurės žiemos pečių išdžiiovintus plaučius, ta drėgmė atrodo tokia išganinga...

Šiaurės ir vidurio Floridoje matosi gyvulių kaimenės, daugukų. Didžiausi sodai prasideda vidurio Floridoje ir tęsiasi ištisomis myliomis. Citrininiai vaisiai čia saldesni ir sultingesni negu šiaurėje, nors kaina beveik ta pati.

Dirva, iš augmenijos sprendžiant, atrodo labai nederlinga -- priemėliai. Privažiuojam Gainesville miestą, kuriame yra Floridos un-tas su 13,000 stud., užimam gan didelį žemės plotą. Kartu yra žemės ūkio kolegija ir eksperimentinės stotys.

Privažiuavus Ocala, norėjome sukli į Tampą, bet kad pagreitinti mūsų kelionę, taikome į greitkelį -- Sunshine State Parkway -- apie 110 mylių ilgio, už kurį sumokėjė virš 4 dol., išlendam į Miami miestą. Sekmadienis ir mašinų taip tiršta, kad sunku ir pravažiuoti, bet tas negadina nuotaikos, nes greit būsim prie jūros.

Pervaziavę Biscayne įlankos tiltą, surandam Miami Beach.

O, tas Miami Beach! Visas pajūris apgrizdintas viešbučiais, moteliais -- per juos ir jūros nematyti. Čia jų tokia daugybė ir taip sustatyti, kad beveik jokio kiemo ir nepaliktą, o tik kokios 3 pėdos nuo gatvės iki sienos. Mat, žemė brangi, tai reikia visą užstatyti, kad tik būtų daugiau pelno.

Motelų kainos aukštesnės žiemą ir krenta pradžioje balandžio, kada visi grįžta namo. Pajęgiant ir norint gyventi ištaigingai, galima rinktis didžiulius viešbučius. Savo svečiams užimti jie duoda programas, atliekamas žymių artistų. Juose ir kainos -- \$40 - \$50, dienai. Kai kurie viešbučiai sezono metu ruošia žymių dailininkų parodas. Porą tokių parodų aplankėme.

Tikra palaima iš žiemos stauga atsidūrus vasaroje. Visai užmiršti, kad kur dar galėtų būti žiema. Temperatūra čia vasarkovo mėn. svyruoja tarp 73-85, o vandens temperatūra Atlante tarp 72-78. Jūra čia puiki, plaukti nesvietiškai gera. Bet koks storus vanduo! Stresnis už asar... ir už Baltijos vandenį. Ir kaip atgyja žmonės, paplaukę valandą kitą. Rodos, visi vargai rūpesčiai kažkur pradingsta. Lyg kokios naujos energijos suteikia jūra ir saulė.

Miami svečiai yra daugiausiai šiauriečiai -- ypač daug New Yorko pirklių. Pajūryje nemažai išgirsi ir prancūziškai -- tai Quebec'o žmonės. Pasitaikę ir lietuvų keletą susitikti. Buvo čia ir nevisai malonių nutikimų. Iš Golfo srovės jūra atneša mėlynas permatomas pūslės, ovalinės formos, apačioje jų kelios lyg virvelės uodegos -- tai "MEN of war". Tų uodegų prisilietimas

sukelia perštėjimą -- reikia eiti pas slaugę, kad išteptų amoniaku.

Vienas žmogelis net ir gyvębę prarado. Mat, per daug išsigando apsisukus toms uodegėlėms apie kojas ir gavo širdies smūgį. Gana skaudžiai tų pūslių buvo paliesta dr. Budrienė iš Chicago, atvykusi į daktarų suvažiavimą. Žinoma, jų per daug bijotis nėra ko, juk ne krokodilai, jos yra vandens paviršinių, lengva matyti ir pasiaugoti. Vėliau jos ir visai išnyko.

Kitą dieną besimaudant, staug visi pradeda neštintis iš vandens. Pasirodo, keletas octopusų praplaukė arti kranto. Vieną iš jų vyrai ištraukė į krantą, aštuonriū peliu atidarė rašalinę liauką, išplovė, išvalė ir nusinė iškepė. Tai buvo 1 metro diam. gyvūnas. 8-10 m rankom, kiekviena ranka apačioje turi dvi eilės čiulpukų, kuriais įsisiurbia prieapčiuptos aukos. Jų mėsa galima pirkti maisto krautuvėse -- 39 ct. svaras, tai kartą išparnešiau nupirkusi, bet mūsų kompanija griežtai pasisakė nevalgyti, kad ir geriausiai iškepus, tad ir prisijėjo mano pirkinį sušerti katinui. Maisto krautuvės čia prisitaikę prie pirkėjų skonio -- visur gausi "beigelių" ir įvairių žuvies gaminių.

Neįmanoma aprašyti visų įdomių vietų, kurias Miami siūlo aplankyti -- tai muziejai, botanikos sodai, parkai, arklų ir šunų lenktynės, golfo aikštės, seaquarium, Villa Viscaya ir kitos. Šių vietų aprašymas galima rasti Am. Automobilistų dr-jos AAA išleistoje knygoje "Florida Tour Book".

Vieną gražų rytą išsirengiam į Key West. Tai yra kelios didesnės salos, sujungtos tiltais. Jų augmenija gana skurdi, bet jūra čia nepaprastai graži, su daugybe didesnių ir mažesnių salų. Keletas žvejų valčių plūduriuoja. Per radijo girdim Havanos muziką -- tiesiog malonumas klausytis tos ispaniškos melodijos. Jokių prekių reklamuoti jiems nereikia...

Pravažiuavus Key Largo, sekanti ilga sala Islamorada -- tai turizmo ir žvejybos centras. Ši sala labai nukentėjusi nuo uraganų 1960 metais dabar jau atsi-stačiusi. Kita didžiulė audra buvo nusiaubusi salą 1935 metais, kai vėjo greitis siekė 200 mph ir bangos iki 12 pėdų aukščio, pasiėmusios daugybę darbininkų gyvybių, dirbusių prie plento statybos.

Pagaliam mūsų kelias baigiasi. Atvažiuojam į Key West. Iš čia jau gali tik grįžti atgal... toliau niekur nemuvažiuoti. Nedidelis tai miestas, tik 34000 gyventojų. Jame yra nemaža jūrų stotis, kuri buvo įrengta 1822 metais kovai prieš piratus. Ir dabar ši vietovė nepalika be globos, šen ten matosi karių.

Key West kasmet sugaunama tūkstančiai svarų vėžių ir žuvų. Mėgstantiems žuvalti Floridai turi didelį žuvų pasirinkimą; arti 600 rūšių.

Keisti tie Floridos miškai; medžiai pilni nukarusių pilkų samanių, lyg kokios kabančios barzdos. Jau kovo 22 d. ir pavasaris pilnam žydėjime, nes ir Florida turi metų laikus.

Iš Miami imam 41 kelią į vakarus iki Naples, kuris yra prie Meksikos įlankos ir nuo jo kelias eina tiesiai į šiaurę. Pakelėje apžiūrėm jūrų geldelių apdirbimo įmonę ir keletą nuperkam lauktuveis. Mano dėmesį patraukė indėnų darbo puodynės ir vazos. Išdirbiniai gražūs, bet vanduo nesilaikytų, nes tik kartą išdegti be glazūros iš vidaus pusės, nors paviršius gražiai nulaikuotas. Galėtų koks piniguočius įtaisyti tiems (indėnams) padorų aukštos temp. deginimo pečių -- tada ir

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

VYSKUPAS V. BRIZGYS laiške maldos reikalu (Drauge, geg. 4), pakartojęs tradicinį įsitikinimą, kad "mūsų Viešpats yra gailėstingas ir kantrus, daugiau negu žmogaus protas tai gali supasti", Dievo teisingumą aiškino žmogiško proto išvadomis. Dievas, esą, nebūtų Dievas, jei nebūtų visagalis ir tobulas. Kadangi Dievas yra Dievas, tai jis yra ir tobulas, o būdamas tobulas, negali būti neteisingas (nors ir visagalis). O Dievo teisingumo reiškimas praktikoje vyskupas aiškino ne tik kaip suprantamą, bet ir kaip konkrečiai žinomą dalyką. Būtent, Dievo teisingumas, esą, reiškiasi atlyginimu ne tik už gerus, bet ir už blogus pasielgimus. Atseit, reiškiasi ne tik malonėmis, bet ir bausmėmis. Eidamas toliau į konkretybes, vyskupas teigė, kad paskiriems asmenims Dievas atlyginimą (ar bausmę) skiria šiame gyvenime, arba amžinybėje, bet tautoms ar bendruomenėms tai tik šiame gyvenime.

Vadinasi (jei vyskupas žino, ką sako), Dievas vadovaujasi ne tik individualios, bet ir kolektyvinės atsakomybės principu ir, vykdydamas savo teisingumą, praktikuoja ne tik individualines, bet ir kolektyvines bausmes... Nežinau kaip vyskupo, bet mano protas to kaip tik neišneša. Žmogiškas teisingumo supratimas protestuoja prieš kolektyvinės atsakomybės dėsni ir ypač prieš kolektyvinio baudimo praktiką, nesgi bausti be atodairos su kaltais ir nekaltus mums atrodo didžiai neteisinga. Jei dieviškas teisingumas kitoks, tai jis irgi, turbūt, priklauso į žmogaus protui neįmanomų supraci dalykų kategoriją. Vyskupo paaiškinimas jį padarė dar nesuprantamesnį.

Ragindamas melstis, vyskupas nurodė tikslą -- "kad permaidavus Dievo teisingumą" -- ir užuominomis kartoją jau ne kartą girdėtą mintį, jog tautos, jų tarpe ir mūsų tauta, esti Dievo baudžiamos, ir tokiais atvejais turi nusipelninti bei maldauti atleidimo. "Senovėje", sako, "pranašai pasakydavo, o dabar patiems reikia suprasti, kad už daugelį dalykų Dievas viešai baudžia, kad pamokius kaltuosius ir įspėjus būsima kartas".

Atleiskite už "piktžodžiavimą", bet tikrai nesuprantu, kaip galima laikyti tobulu teisingumo tokį reiškinį, kai "muša ir pavardės neklausia", kai esi baudžiamas ir turi maldauti atleidimo, nors gali tik spėlioti, už savo ar kieno kito bei kokią kaltę turi atsiprašyti. Ką ir kaip gali pamokyti bausmė, užklupusi tave be kaltinimo ir be teismo, paskirta už akių. Ir kodėl vyskupas sako, esą, "Gerai darome nuolat primindami pasauliui mūsų tautos ir tynynės kančias ir jai padarytą neteisybę", jeigu visa tai, anot jo, Dievo paskirta bausmė? Toj "Dievo bausmės" teorijoje galai nesusieina...

dirbiniai išėitų vertingesni. Pravažiavę Ft. Myers, gražųjį Sarasota menininkų miestą, atsiduriame pagaliau Tampoje.

Būtų įdomu grįžti tais pačiais keliais, tad imam 127-tą ir kopiam į kalnus. Naktis. Visiška tamsu. Mašina sunkiai keiliasi aukštyn. Nenorėčiau atsidurti čia žiemą. Ir tie nesibaigę vingiai. Nejučiomis pradėjau gerbtį "soferį" už jo kantrybę. Dar 40 mylių vargom, kol suradom motelį, o jau 11 val. nakties. Tik dabar atsiminiau vyro bendradarbių duotą patarimą -- nevažiuoti naktį per kalnus. Kažkaip baugi, motoro visiškai nesigirdi, ausys lyg užkimštos, bet pravažiavom viso 630 mylių tą dieną.

Sekančią dieną pradėdam keliuonę per "Sequatchie Valley". Kelias tuščias -- jokių mašinų, tik pakelės namelių moterys neša malkas pusryčiams virti. Štai viena eina paplente su dviem vaikais: vieno rūbeliai suplyšę, skurdai kabo nuo rankovių.

Pusėtinai išalkom -- visas pusdienis važiuojam ir niekur jokios užkandinės. To dar nebuvo atsitikę visoj keliuonėje. Neužilgo palekam nevaišingą Tennessee ir privažiuojam Albany, pirmą miestelį Kentucky'je. Netoli už jo prasideda gan gražios vietos "Center plateau vacation land". Nepaprastai gražus Lake Cumberland ežeras. Prie jo randasi "Wolf creek Dam" hidroelektrinė stotis.

Visą laiką važiuojame 127 plentu -- iki šiol jis buvo prastokas. Nuo Liberty miestelio jau platesnis ir lygesnis; kalnai, aukštos pasibaigę ir jau matyti dideli ūkiai ir kelios lentplūvės. Pralenkiame vežimą, pakinkytą gražiais, dideliais arkliais: išpuošti

margai lyg į vestuves važiuotų. Pervaziuojam Kentucky upę su jos purvinu geltonu vandeniu. Nuo Lexington įsimušam į Nr. 75 Interstate kelią, kuris yra toks puikus važiuoti, kad mūsų keliuonę sutrumpino bent tris valandas. Įvažiuavus į Michiganą -- jau galėjome atsikvėpti. Bet po tos keliuonės Alfa pradėjo mane mokyti vairuoti...

	THE BEST FOR LESS!
	Frank Zapolis
	3208 1/2 W. 95 St.
	CHICAGO, ILL., 60642
STATE FARM MUTUAL AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY	Phone: GArden 4-8654

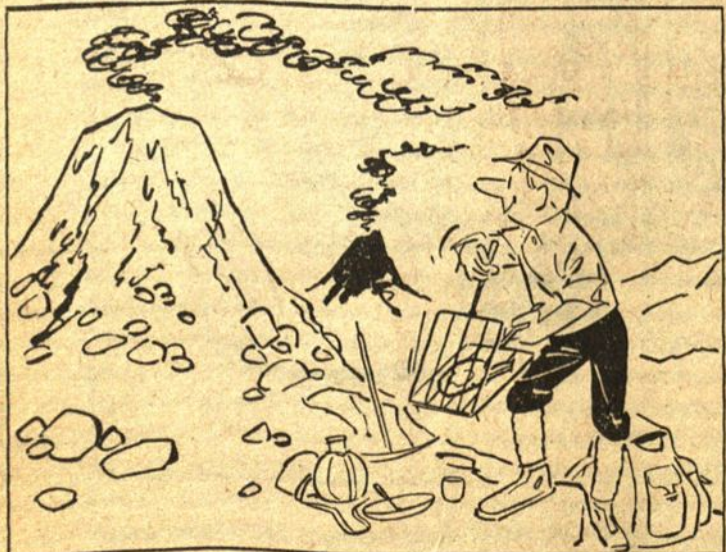
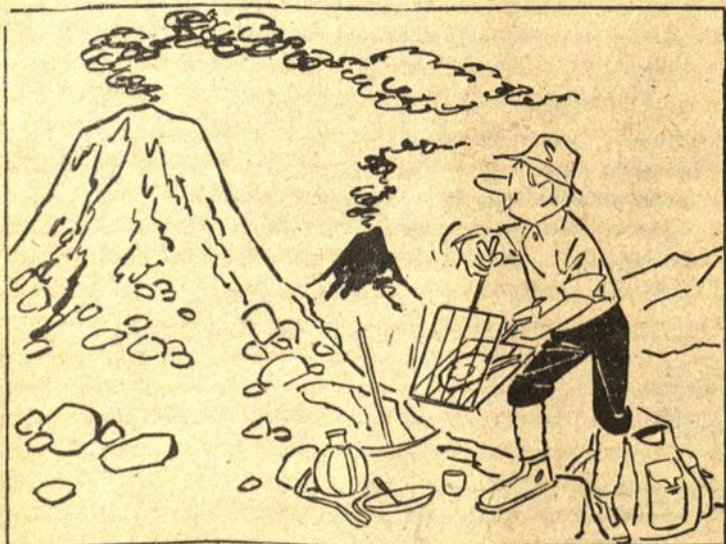
DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

- Vytautas Alantas -- 9 dramų veikalai 5 dol.
- Pulgis Andriūsis -- Puriens po vandeniu -- 1.50 dol., kietais virš. -- 2 dol.
- R. Spalis -- Angelai ir nuodėmės -- 1.50 dol.
- A. Šapoka -- Senasis Vilnius -- 5 dol.
- J. Kralikauskas -- Mindaugo nužudymas -- 3 dol.
- K. Bradūnas -- Sidabrinės kamanos -- 2 dol.
- J. Ignatonis -- Lūžiai -- 3 dol.
- A. Tyruolis -- Metų vingiai -- 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

Galvosūkis Nr. 34

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Bandykit surasti. Sprendimas kitame numeryje.

GALVOSŪKIO NR. 33 SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Kairėje esančio namo mažasis langas yra žemiau. 2. Tenisininko kairiosios rankos pirštai sulenkti. 3. Viduryje esančio namo langas turi antrą skersinį. 4. Taburetės kairioji koja kitą pozicijoje. 5. Pilies durys aiškiau nupieštos. 6. Virš dešinės esančio namo lango nupieštas stogo kraštas. 7. Dešinėje stovinčio tenisininko matyti kairiosios rankos delnas.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA -- Liqueur, Import. from Italy. ... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška. 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France. ... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand. ... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine. ... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France. ... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine. ... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White. ... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LAISVĖ NE SVAJONĖSĖ

"Dvasios ubagas yra tas, kuris nebesugeba šiandien sapnuoti to sapno, kurį sapnuoja milijonai pavergtųjų po Maskvos jungu -- savo laisvės sapno. Kas svetur jaučiasi tikrai jau laisvas be savo tautos laisvės -- niekad nepajaus, kas yra tikroji laisvė".

Taip kalba latvių laikraščio Laiks vedamasis (gegužės 9 d.), Panašiai kalba ir tie, kurie supranta laisvės praradimo tragediją be skaudžių nuostolių savajai tautai. Tai tų kalba, kurie kovoje su komunizmu regi ne vien tik kitų tautų svajonių įgyvendinimą, bet kurie aiškiai pramato pavojus laisvei, kada ji nevertinama.

Pavergtųjų tautų išeivija į tą laisvės kovą žvelgia dviem kryptim. Viena veda į pavergtuosius kraštus, koncentruojantis į pastangas išvengti status quo prarajos, kita -- į laisvųjų kraštų aklumą ir budrumą, augant pavojams ir laisvės priešų agresijai. Laisvųjų kraštų budrumas apima plačias veiklos sritis, nuo vyriausybės politikos iki privačios iniciatyvos. Tai nenuostabu, nes ir komunistinė agresija nesireiškia vien tik pasigrobtų kraštų išlaikymu savo replėse. Toji agresija veržli ir ji nepripažįsta jokių suvereninių sienų ar geografinių ribų.

Kad ir čia, Amerikoje, naudojantis veikimo laisvėmis, komunistai buvo toli įsisukę į akademinio jaunimo eiles. Neveltui jie buvo dėję visas viltis ir nesigailėję pastangų skverbtis į tą jaunimą, kuris neužilgo lems šio krašto gyvenimą ir politiką.

Karo ir pokario metais daug prarasta laisvės sąskaiton. Tačiau pasitalko ir šviesesnių prosvaičių. Vieną jų čia verta paminėti, tai Young Americans for Freedom organizacija, per trumpą laiką suorganizavusi virš 20,000 narių. Antikomunistinių jėgų tvirtovėje, Connecticut valstijoje savo bazę turinti jaunimo organizacija auga ir plečiasi, laiku susigriebusi sudaryti bent atsvarą prieš jėgas, kurios akademinėse sferose ieskojo ir dažnai surado aklų pasekėjų.

Antikomunistinių jėgų organizacinis stiprėjimas, be abejo yra vienu šviesiausių taškų šių dienų Amerikos politinėje pašvaistėje.

(J.Č.)

Pacų rūmai Dauspudė, netoli Suvalkų 1963 m. Nuotrauka paimta iš spaudai paruošto B. Kvickio Mūsų Lietuva III tomo.

Brooklyno Operetės choristai koncerto metu. Chorui vadovauja muz. M. Cibas. Vyt. Maželio nuotrauka

ŽEMĖS ŪKIS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Ign. Andrašiūnas

Praeitymis metais gruodžio 9 d. Chruščiovas CK posėdy pasakė, kad kiekvienai zonai turi būti savas požūtis, pagrįstas dirvožemio, klimato ir kitomis sąlygomis. Be to, jis iškėlė Pabaltijo uždavinį, pavyti ir pralenkti Švediją ir kitas Skandinavijos šalis pagal žemės ūkio produktų gamybą: "Lietuva, Latvija, Estija gali pasiekti ne žemesnį, bet aukštesnį žemės ūkio produktų gamybos lygį už Švediją ir kitas šiaurės šalis."

Kremliaus vyriausiojo varovo skatinami, visi pavergtos Lietuvos žemės ūkio valruotojai buvo įjungti į žemės ūkio ekonominį stiprinimą, gamybos paspartinimą. Šiems reikalams dabar turi nuosekliai tarnauti visos gamybinės jėgos, visos žemės ūkio mokslo bei pirmųjų patikrintos veiksmingos priemonės.

Kad aiškinamo reikalo padėtis būtų suprantamesnė, padarysime palyginimą su kai kuriais Švedijos ir Pavergtos Lietuvos žemės ūkio duomenimis.

Švedijos žemės ūkyje dirba 445 tūkstančiai žmonių. Pavergtose Lietuvoje apie 620 tūkstančių žmonių.

Švedijos 48 nuošimčiai gyven-tojų gyvena kaime. Septintadalis jų betarpiškai dirba žemės ūkyje. Iš bendro žemės ūkyje dirbančiųjų skaičiaus žemės turi 56%, beveik penktadalis sudaro nuomotojai ir 27% -- sandomi žemės ūkio darbininkai.

Ariamos žemės Švedijoje yra 3,6 mil. ha. Pavergtose Lietuvoje -- 3,9 mil. ha. Švedijos žemės ūkyje ryškiai išsiskiria gyvulininkystė. Gyvulininkystei tenka keturi penktadaliai visos žemės ūkio produkcijos vertės. Gyvulininkystės šakų tarpe vyrauja pieno gamyba.

Norint sudaryti tinkamas sąlygas gyvulininkystei plėstis, atitinkamai yra sutvarkyta pasėlių plotų struktūra. Joje vyrauja grūdinių, aliejinių ir pašarinių kultūrų auginimas. Švedijoje, bendrame 4,282 tūkstančių hektarų naudmenų plote žoliniai pašarai užima 2,100,000 ha. Pažiūrėkime kokius derlius gauna Švedija iš 1 ha: žieminių kviečių 33 centr., rugių -- 25 centr., bulvių -- 140 centr., cukrinių runkelių -- 400 centr.

Ign. Andrašiūnas

Pavergtose Lietuvoje tuo tarpu vidutiniame kolkyje, grūdinių kultūrų -- 11 centr., cukrinių runkelių -- 135 centr., bulvių -- 77 centr. Dar ryškesnis gali būti palyginimas, ką pagamina iš 100 ha. naudmenų Švedijos laisvas ūkininkas ir pav. Lietuvoje Kremliaus varovų spaudžiamas kolkie-tis. Štai, Švedijoje 100 ha. naudmenų tenka pieno -- 928 centneriai, mėsos -- 92 centneriai, karvių -- 36 vienetai ir visą tą plotą apdirba 10 darbininkų. Pavergtose Lietuvoje tame pačiame plote, pieno -- 140 centnerių, mėsos -- 30 centnerių, karvių 9 vienetai -- vidutiniai tame plote dirba 20 kolkiečių. Vadinas, Švedijos lygis kai kuriais gamybos rodikliais du kartų, o kai kuriais net tris ir pusę karto aukštesnis už pav. Lietuvos. Turėdamas galvoje šiuos duomenis, Lietuvos žemdirbystės Instituto direktorius, doc. agronomas Petras Vasiniauskas (Nepr. Lietuvos Ž. ū. Akademijos auklėtinis), praeitymis metais aplankęs su ekskursija Švediją ir Suomiją, yra šitaip išsireiškęs:

"Lietuvai, kaip ir kitoms Pabaltijo respublikoms, iškeltas uždavinys pagal žemės ūkio produktų gamybą pasiekti Skandinavijos šalių lygį. To besiekiant, pirmiausia reikia iš šių šalių kai ko pasimokinti, kai kur jomis pasekti ir jų gerus įpročius įsisavinti. Švedai, suomiai, norvegai, danai -- blaivūs, darbštūs, tvarkingi žmonės. Jie myli žemę ir tvarką. Mūsų delegacija pačių stambiųjų ūkių raštinėse nerado daugiau personalo, kaip buhalteris ir kasininkas. Argi ir šioje vietoje nereikia pasimokyti?" (Žemės ūkis, Nr. 1, 1964 m.)

Iš tos pastabos pirmiausia turėtų pasimokyti pats Chruščiovas, visi jo planuotojai ir žemės ūkio veltėdžiai. Būdingas pav. Lietuvos kolkiečių sukurtas sąmojus, kad Nikitukas savo jaunose dienose puikiai išmoko šokti kazoką ir groti "armoška", bet suaugęs Nikita nesugeba suprasti sudėtingos žemės ūkio mokslo muzikos. Šis uždavinys jo protui yra per kietas riešutas. Jis suklūde tokią tvarką, kad priviso labai daug dykaduonių, kurie kaip tarakonai suėda beveik visą vargšo kolkiečio pagaminą duoną.

Panašūs reiškiniai rodo, kad kolektyvinė žemės ūkio sistema išugdė be galo didelį biurokratizmą, atsirado labai daug žemės ūkio sektoriuje asmenų, kurie jokio produktyvaus darbo neatlieka. Tai tik žemės ūkio gamybą ap-sunkinantis balastas.

Gyvenimas jau įrodė, kad socialistinis žemės ūkis neišlaiko kritikos. Aukšti derliai gaunami išimtinai tik kapitalistinėje santvarkoje besitvarkančiuose ūkiuose. Pavyzdžiui, Belgija ir Olandija gauna iš 1 ha. žieminių kviečių 43 centnerius, V. Vokietija -- 27 centnerius, o pav. Lietuvos pažangus kolkis vos tik 14 centnerių. Aukšti derliai -- realus pagrindas visokeriopai ž. ū. kultūrai žengti pažangos keliu. Nesvetimas šis posakis yra ir pav. Lietuvoje. Tačiau kolektyvinė ž. ū. sistema yra didžiausia kliūtis tiems aukštiems derliams pasiekti. Chruščiovo pasiūlymas pasi-vyti ir pralenkti Švedijos ž. ū.

gamybos duomenis, -- ypatigra-ži pasaka suvargusiam ir pusiau alkanam kolkiečiui užliūliuoti.

Šiuos mano teigimus labai vaizdžiai gali patvirtinti kitas pav. Lietuvos žemdirbystės instituto mokslinis bendradarbis dipl. agr. Balyš Šabanavičius. Nagrinėdamas atsilikusių ūkių nepasisekimo priežastis jis sako:

"Mano ir ne tik mano, supratimu, reikia pradėti nuo kadru, tai yra duoti ūkiams kvalifikuotus patyrusius organizaciniame darbe vadovus. Nepaslapstis, jog mano nagrinėti ekonomiškai silpni ūkiai yra tokiais, kaip taisyklė, dėl blogo vadovavimo. Netikęs, nenusimanęs gamyboje, neorganizuotas vadovas -- tikra rykštė kolkiui. Štai pavyzdys.

Prieš porą metų Liepių kolkiui ėmė vadovauti tūlas Borisas Sventickas (turbūt importuotas iš didžiosios tėvynės). Besirūpindamas savo asmeninius reikalais, jis užmiršo visuomeninį ūkį ir bet kokia pagalba iš šalies ėjo perniek. Pernai čia sėja pradėta nepasiruošus, imta sėti mažo daigumo sėkla. Lietuvos žemdirbystės institutas pasiūvė padėti ūkiui ir davė jam nemažai veislinės sėklos. Bet ji panaudota toli gražu ne visuomeninio ūkio laukams apsėti. Perniek nuėjo ir mokslinių bendradarbių raginimas suurti visas dirvas. "Spartindamas" darbus pirm-ninkas nutarė apleistus laukus iškėčiuti, tuo būdu tik dar labiau veisdamas ir taip jau kles-

PAVOJINGOS DIENOS BRAZILIJOJE

Buv. Brazilijos vyriausybė ir kraštui riedant komunistinėn palknėn, baugias ir pavojingas dienas turėjo išgyventi gan gausios Pabaltijo išeivių grupės.

Iš Amerikon atsilankiusio latvių pasiuntinybės Brazilijoje pareigūno A. Rusino pasakojimų aiškėja, kaip ir koks jau buvo išvystytas susidomėjimas Pabaltijo išeiviais.

Dar kovo 11 d. jis buvęs iššauktas į užsienių reikalų ministeriją, kur tūlas valdininkas rodė susidomėjimą ne tik pasiuntinybės archyvu, bet ir latvių periodiniais leidiniais, žinomėmis, Brazilijoje esančių latvių sąrašais. Tie duomenys, girdi, reikalingi svarstant tolimesnį pasiuntinybės likimą. Pasiuntinybės, kaip žinome, buvo uždarytos, užmezgus artimus ryšius su Sov. S-ga.

A. Rusinš valdininko reikalavimus paprašė įteikti raštu, tuo uždelsiant jų vykdymą iki perversmo.

Po perversmo atsivėrė perspektyvos atnaujinti Pabaltijo pasiuntinybių veikimą. Tačiau naujajai Brazilijos vyriausybei esant labai užimtai vidaus reikalais, teksią kiek palaukti tam reikalui tinkamesnio laiko.

tinti varputį. Tai tik dalis aiškaus nenusimanymo, gimininga kenkimui. Panašūs reiškiniai būdingi ir kitiems atsilikėjams ūkiams. (Žemės ūkis, Nr. 2, 1964 m.)

Šie, ž. ūkio specialistų nurodymai aiškiai byloja, kad Chruščiovas pradeda reikalą tvarkyti ne nuo to galo. Užuo Lietuvos žemės ūkio vadovams davęs laisvas rankas tvarkyti ž. ūkį pagal jų išmonę ir sugebėjimą, jis juos varinėja, kaip kokius nevykėlius - pastumdėlius.

Pažangą žemės ūkiui neša laisvas žmogus. Kai lietuvis žemdirbys savo žemėje pasijaus tikras šeimininkas, galės tvarkyti be Kremliaus ponų malonės ir jų išdidžių nurodymų, tada tikrai Lietuvos ž. ūkis galės sparčiais žingsniais artėti prie Skandinavijos kraštų ūkinio lygio. Kol lietuvis žemdirbys neša ant savo rankų Maskvos vergijos nukaltus pančius, jokių būdu negalima tikėtis ūkio pažangos. Išeinant iš dabartinės pav. Lietuvos ūkinių sąlygų, Chruščiovo užuomina, -- pavyti ir pralenkti Švediją, yra tik nesveikos fantazijos vaisius.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, pardudanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viesbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PProspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

Pirmieji rašymo bandymai languotoje lentoje kreida. Nuotraukoje AL. Montessori d-jos Chicagoje Vaikų Namų auklėtinė, lankanti pirmus metus šią lietuvišką priešmokyklinio auklėjimo instituciją, kuriai vadovauja S. Vaišvilienė.

KAMERINĖS MUZIKOS MĖGĖJAMS STAIGMENA

Prieš kelis metus spaudoje buvo skundžiamasi -- moderniosios šokių muzikos stoka. Buvo nemažai diskusijų, kol galų gale Lionė Jodytė įdainavo lengvo žanro dainų plokštelę. Po poros metų pasirodė Vandos Stankienės plokštelės, jau lietuvių kompozitoriaus V. Jančiaus paruošta muzika, tekstai pačios dainininkės Panovaitės -- Stankienės arba jos vertimai. Prisidėjo ir R. Babicko vadovaujamojo okto panašios rūšies dainos, Mrozinsko oktetas išleido plokštelę. Lengvosios -- pramoginės muzikos mėgėjai jau ir aprūpinti ir leidėjai patenkinti, kai kurioms plokštelėms su silaukus antros tūkstantinės laidos.

Daug blogiau su kamerinės muzikos plokštelėmis. Spaudoje pasigirsta balsų, jog reikalinga savų kompozitorių kamerinės muzikos kūrybos.

Iki šiol buvo išleista tik vieno T. Br. Markaičio, S.J., smuiko sonata, įgauta pasaulinio masto smuikininko dr. Fr. D'Alberto, kuri jau naudojama pasaulio radiofonuose, kaip tai Kanados, Tokio, Australijos, Šveicarijos ir kt. Fortepijono plokštelė irgi tik vieno And. Kuprevičiaus įgauta, bet ši kaž kaip nesikrajoja po pasaulį. Prie tos rūšies priskaitytina ir folklorinio pobūdžio kanklių ansamblio plokštelė išleista Vysk. Valančiaus Lit. Mokyklos Tėvų komiteto. Ši plokštelė skverbiai į svetimačių akademinių būrelių, besidominčių etnografiniais dalykais. Tai ir viskas, ką mes turime iš instrumentalinės muzikos plokštelių.

Prieš kelias savaites netikėtai

J. ŽILEVIČIUS

pasirodė kamerinės muzikos Ultra - High-Fidelity dviejų plokštelių albumas Lithuanian Chamber Music vardu. Jose įgauta prof. K.V. Banaičio dvi sonatos -- smuikui su fortepijonu ir violončelei su fortepijonu, prof. J. Gruodžio ir komp. J. Gaidelio po vieną -- viso keturias. Šis įvykis yra ne eilinis, nes iš karto keturios sonatos kamerinės muzikos plokštelėje praturtino mūsų muzikos kūrybos lobius. Sonatas įgrojo ir jų išleidimu rūpinosi kamerinės muzikos vėrėnas, senai smuiko koncertais besireiškiantis Iz. Vasyliūnas, šiuo Vyteniui, energingam jaunam pianistui, asistuojant.

Sonatos labai vykusiai įgautos. Jose kiekvienas iš autorių savotiškai prieina prie lietuviškų liaudies melodijų -- Banaitis, Gruodis, ir abu su savo įvelka į vakarietiškos muzikos rūbus. Smuikininkas gabiai perduoda jų sielos užmačius. K.V. Banaičio Rapsodiškoji sonata originaliai parašyta violončelei, bet čia Iz. Vasyliūnas ją atliko altu (viola) sodriai giliu ir maloni tonu. Tai retas įvykis, kad altu grojama solo. Altu koncertuojančių solistų yra labai mažai, retai kam yra tekę girdėti; tam instrumentui ir literatūra labai maža. Nors kiekvienas smuikininkas, studijuojas smuiką, privalo tam tikrą laiką studijuoti ir altą, bet koncertų karjerai gal tik 1% pasišvenčia. Tad Iz. Vasyliūnas minėtoje sonatoje ypatingai yra įdomu klausytis.

Sūnus Vytenis yra puikus tėvui asistentas. Visi trys autoriai -- ypatingai Gaidelis -- geri pianistai, tai jų fortepijoninę partiją atlikti reikia gausu pianisto. Nors dar jaunas, bet įėjus įvairioms muzikinėms išdaišoms, lengvai nugalai ir vykusiai sugeba su smuiku "susigyventi" ir pasikalbėti, ypatingai kontrapunktinėse vietose.

Šis albumas užsitarnauja ypatingo mėgstančiųjų grynąją muziką dėmesio. Tai puiki dovana ir sveitintužiams padovanoti. Šalia to, albumas meniškai atrodo, viršelio pirmame šone gražus spalvotas Lietuvos gamtovaizdis, o kitame anglų kalba lietuvių kamerinės muzikos raidos apžvalga ir autorių nuotraukos su trumpomis biografijomis. Be to, nodienės muzikos mėgėjai ras pasitenkinimą komp. J. Gaidelio sonatoje. Anuos du kompozitorius galima pavadinti neoklasikais, besigrožėjančiais lietuviškomis liaudies melodijomis. J. Gaidelis eina šiandieninės muzikos keliu. Jis filosofiskai sprendžia harmonines problemas, panaudodamas sumaniai disonansus, pagyvindamas įmantriais, nelauktai pasireiškiančiais, ritmais, polifoninėmis slinktimis, sinkopėmis ir panašiai. Tai verčia klausytoją įtemptai sekti kompozitoriaus kalbą.

Šiame albume randame tris žymiuosius mūsų kompozitorius, besireiškiančius savotiškais minčių išraiškoms. Šia proga norisi pastebėti, jog gyvename dabar premijų laikotarpyje, kur labai gražiai yra apdovanojami vie-

ROCHESTERIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PASIRODYMAS

Rochesteryje veikianti Lietuvių Bendruomenės Lituaništinė Mokykla balandžio mėnesio antroje pusėje, minėdama Donelaičius metus, šv. Jurgio parapijos salėje surengė viešą pasirodymą. Programą išpildė beveik visos mokyklos auklėtiniai, dauguma jų į sceną išėjo pirmą kartą gyvenime. Pagrindinė pasirodymo dalimi buvo deklamacijos, kurių buvo gana apščiail. Programa buvo pavairinta keletu šokių, piano bei dainomis. Dvi didesnės grupinės deklamacijos buvo išpildytos vyresniųjų mergaičių (K. Šipailaitė, R. Burkinaitė, B. Stankutė) -- ištraukos iš A. Barausko "Anykščių šilelio" ir vyresniųjų berniukų (V. Vasilauskas, A. Bulsys, J. Bereznevičius, V. Burkinas), kurie skaitė iš K. Donelaičio "Metų". Seserys R. ir N. Mačiulytės sušoko dvejetą stilizuotų šokių, jaunoji pianistė Kristina Nomeikaitė paskambino Chopino "Scherco". Visa eilė mažųjų deklamacijų trumpesnių dalykėlių, tik kai kurie atrodė buvo dar per anksti į sceną išleisti. Pabaigai sušoka pora tautinių šokių ir mokiniai kartu su publika padainavo lietuviškų dainų.

Už geriausias deklamacijas buvo paskirtos premijos knygomis, kurias laimėjo vyresniųjų grupėje Algirdas Bulsys (grupiniam pasirodyme "Metai") ir jaunesniųjų Petras Matukas už eilėraščių St. Džiugo "Sapnas". Šio pasirodymo proga mokykla išleido ir savo laikraštį "Žibuoklių Puokštė", kuriame pasireiškė gana gausus būrelis mokinių. Laikraštis buvo platinamas žiūrovų tarpe. Už geriausius rašinius buvo paskirta piniginių premijų ir speciali komisija, kuriai vadovavo rašytojas Jurgis Jankus, paskyrė sekančiais: vyresniųjų grupėje I. Vytautui Burkinui už gana vykusį straipsnėlį "Rochesterio Lietuvių Bendruomenė" ir 2. Živilėi Vitkutėi už "Lietuvių liaudies menas". Jaunesniųjų -- I. Nijolei Mačiulytei "Mano kelinė į Detroitą" ir 2. Raimundui Dziakonui

netai už jų gražius darbus. Neprašalį būtų kokią premiją suteikti ir už panašų atliktą darbą. Vienam asmeniui beveik neįmanoma tokia sunkia išleidimo našta nešti ant savo pečių, neturint didesnių įplaukų. Teko nugarsti, jog Iz. Vasyliūnas yra pareiškęs, jei tik išleidimo lėšas surinkčiau, leisčiau daugiau".

Plokšteles galima gauti adresu: Lithuanian Music Recording Co., P.O. Box 372, Cambridge, Mass. 02139.

Kaina \$6.00, persiuntimui 30 centų, Kanadon 95 centai.

už "Medžioklę".

Programą pravedė tėvų komiteto pirmininkas Valerijonas Vitkus, pranešėjomis buvo Irena Jankūnaitė, Marytė Sinkutė ir Živilė Vitkutė. Prie rengimo daug prisidėjo tėvų komitetas ir visa eilė tėvų, tačiau didžiausią parengimo pasirodymui bei laikraščio išleidimui našta nešė pats mokyklos vedėjas Bronius

Krokys, padėdant kitiems mokytojams. Mokykloje šiais mokslo metais mokė: dainas Jonas Adomaitis ir dainai Br. Krokys, geografiją ir lietuvių kl. 7 klasėje Kostas Mačiulis, lietuvių kl. ir literatūrą kitose klasėse Br. Krokys, tautinius šokius mokė Laima Staškevičiūtė ir Aldona Vitkutė. "Žibuoklių Puokštės" redakcinį kolektyvą sudarė 12 klasės mokiniai: Irena Jankūnaitė, Kristina Nomeikaitė, Marytė Sinkutė ir Živilė Vitkutė, Leidinėlį iliustravo Ramunė ir Jūratė Krokytės, (km)

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti pas mus!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

ANDRIUS NORIMAS-MIRONAS

SANTAKA

NOVELĖ

(4)

Paėjom kiek į šalį ir ėmėme kalbėti. Jis drąsiai kritikavo bolševikus ir sakėsi įmetęs urnon Melchijoro Putelės atvaizdą iš "Lietuvos Aido". O aš jam pasakiau, kad už Vinickį nebalsavau, tik už geruosius lietuvius. Ir aš buvau tada beveik ir patriotė, bet nieks juk nepamokė kaip pasipriešinti bolševikų užmačioms. Paprašė Feliksas paskirti jam pasimatymą. Kita sekmadienį vėl Aukštojojo Panemunė, bet jau Basanavičiaus šile. Susitikom ir pajutom, kad abu be vienas kito negalime būt... Dar keli pasimatymai... Jis vis kalbėdavo, kad laikas nyksta, bėga... Ir žmonės keičias su laikais. Surast ką nors per neramius laikus sunku... Vis blaško žmogų pareiga, taryba ir likimas. O juk ir Lietuvą palies Europoj prasi-dėjęs karas. Kas bus tada? Nerasim įprastinėje vietoj savo brolių ir tėvų. Išmes iš gūžtų juos baisusis karas. O, Feliksas juk nuėjau, kad niekad mudu nebesimatysim... Jo žodžiai man įstrigo ne tik atmintyje, bet ir širdy. Jis sakė, kad Nemunas ir Vilija-Neris vistiek stovės per amžius savo vandeniu sutuokę vis tot pat vieto-vėję prie miesto, kurs gal ateity vadinsis ir ne Kaunas... Mūs pažadas susitikti kasmet tokioje vietoj, kuri per amžius liks vis ta pati -- tai Nemunas ir jo santaka su Nerimi. Ten turim vienas antro laukti. Kiekvieną liepos keturioliką dieną... Ir... dingo Feliksas. Gal perkėlė jį į Vilnių su kitais kareiviais, kai rusai mums do-

vanojo sostinę, o patys pagrobė net visą kraštą... Gal suėmė jį bolševikai, nes jis per daug drąsiai kalbėjo, muis-tėsi prieš juos? Nebemačiau jo nuo to laiko. Čia pat ir Stepas Gavelis pasipainiojo... Toks vėl kitoks. Ir verž-lus komunistas. Aistringas vilokas, padauža, apgavikas. Su juo aš labiau tik kentėjau, ir smurtu mane jis pra-dėjo... Paskui papratau, susitaikiau su jo likimu. O Fe-liksas liko tik kaip šviesus ir nedilstantis prisiminimas, mirazas, svajonė, persikėlusi į nepasiekiamą sąvaigždes... Kai vokiečiai po metų staiga ėmė veržtis į Kauną, Ste-pas turėjo jau bėgti, o aš tik pagimdžius Vytuką buvau... Tik kelios savaitės. Į sunkvežimį skubiai pasodino ir lė-kėm tarytum galvų nebetekę. Taip kratė tada... Ir dul-kių pririjom. O šaudymas vis nesiliovė... Tratėjo kul-kosvaidžiai iš krūmų ir pakelės griovių. Zirzė lėktuvai aukštai virš galvų, o mes, kaip užgistas lokys, sunkiai sverbėmės pirmyn, tarp be pertraukos riedančių mašinų, autobusų, sunkvežimių ir net traktorių. Daugiausiai ka-riškos mašinos aplink mus. Staiga -- trenksmas! Susi-maišė viskas. Nebeatsimenu kaip atsiradau rugiuose. Ste-pas vilgė man kaktą šlapiu skudurėliu, o šalia Vytukas taip gailiai klykė... Atsipeikėjusi puoliau prie jo -- maitinti reikėjo. O Stepas, paėmęs lagaminą, pagalbos išėjo ieškoti. Tik priedanga buvo tatau, apgavystė. Seniai jis, matyt, širdyje kitą mintį bradino: pamesti mane, nes buvau nusibodus... Nors prašiau, maldavau tuoj su-grįžti, bet išėjęs pradingo... jau amžiams. Ne, ne am-žiams -- mačiau jį dar kartą... Tik tada, rugiuose, aš ilgai kankinausi ir laukiau. Gal dieną, gal ir mažiaus. Be vandens ir be kėsnio burnoj. Pritrenka to sprogimo. Ir tik išėjus į kelią su kūdikiu glėby, radau prieglobstį į Rusiją keliaujančioj mašinoj. Sustojusi buvo, nes žmo-nės persitvarkyti turėjo. Vėl ant šiaudų ir daiktų, tarp purvinų maskolių ir jų mergų keliavau į nežinią, į tamsą. Apleista, suvargus, nusiminus, sužeista... O! Laikas gy-do juk visas žaizdas. Pagydė ir mane. Mat, Rusijoj ligo-ninėl mane padėjo. Vytukas prie manęs netoli. Jį man atnešdavo kai jį turėdavau maitinti. O! Ramios ir lai-mingos buvo tos minutės su savo mylimuoju sūneliu! Jis

toks sulysęs ir kūnelis jo aprašiotas ir sulipdytas... Jo aimanos tarytum tai suaugęs žmogus tau kalbėtų -- man skauda, aš kenčiu, padėkit... Vargšas, karo audros ir į jo kūnelį įsmeigė skeveldras. Prakeikti vokiečiai, tie na-ciai! Nuo to laiko jų aš nekenčiu! Man nuo tada mieliau sovietų santvarką kentėt. O, taip! Tada Vytukas neilgai gyveno. Ant mano kaistančios krūtinės jis užšalo amž-i-nai... Jo suledėjusi rankutė mano krūtinę ilgai spaudė, kol sanitarė jį atskyrė nuo manęs... Klykiau tada, kad jo man neatimtu... Aš neverčiau, o tik šaukiau, ir kaip kokia beprotė klausinėčiau kur mano Vytuką jie padėjo... O! Laikas ir gyvenimas pagydo ir sutvarko viską... Aš verkti negalėjau -- per daug išsekusi buvau ir prislėgta kitų vargu. Juk svetimoj aš žemėje likau viena -- be vyro, be sūnaus, be tėviškės, be tikslų ir minčių... Kaip šmėkla aš klajojau rusų sostinėj, pati nė nežinodama kur dingt, ką veikti. Aš rusiškai nė žodžio nemokėjau -- nei skaityti, nei rašyti... Prašiau surasti man lietuvių. Su-rado kokį ten man komitetą. Prašiau ieškoti mano vyrą Stepą. Po kelių dienų jie pranešė, jog Stepas žuvs karą audrose... Tada pasijutau vienui viena plačiam pasauly... Nei Vytautėlio, nei Stepulio nebėra. Bet vėl -- po keletos dienų aš jį išvydau Maskvoje... Kam dar reikėjo susitikti su juo? Verčiau galvočiau, kad jis žuvs didvyrio mirtim. Kam man reikėjo dar matyti ir ką išmaitinti jis mane? Praėjo pro mane jo ranka vedamas žvėdelk komunistų! Su mano rudeniniu juodu apsiaustu ir sidabri-nės lapės kailiuku... Štai, kam iš rugių jis nunešė tą mū-sų lagaminą! Buvau apstulpusi, be žado, pritrenkta... Vėlai susigriebiau, bet jie jau buvo pražygiavę ir minioj pradingę... Mačiau vėliau ir laikraščiuos paskelbta -- pagyrimas draugui Gaveliui už pravestas socialkntynes jo istaigoj, ir jojo padėėjai -- žmonai Rachilei Gavelienei... Bet... ar aš jį mylėjau? Jis kam vėias, kuo audra tada, Kaune, atskyrė mane nuo mano idealo -- Felikso Arbačio. O Feliksai! Tik tu likaisi man šviesi žvaigždė, kaip toji -- Grigo Ratų sudėty. Tiktai tave mylėjau aš šventai ir tebemyliu!

(Bus daugiau)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos novelės premijos įteikimo proga Chicagoje, spaudai paremti aukojo: P. Vėbra — 10 dol., K. Matutis — 7 dol. ir X. Y. — 10 dol.

• B. Vigelis, Camden, N. J., siųsdamas Lietuviai Fondui 100 dolerių čekį, rašo: Pašventinus a. a. Kazimiero Banevičiaus atminimui pastatytą kapinę paminklą, gimines ir artimieji, susirinkę Brinkliu namuose, nutarė pastatyti dar vieną to kukliaus ir gero lietuvio vardu paminklą, įnešant K. Banevičiaus vardu į Lietuvos Fondą 100 dolerių auką. Inašo teisę atstovauti aukotojai pavedė velionio žmonai Aleksandrai Banevičienei. Aukojusieji tiki, kad šis paminklas taip pat bus amžių patvarumo — tol, kol mes lietuviai išsilaikysime.

Tai tikrai originalus motas ir sekintas pavyzdys pastatyti du paminklus — vieną kapinėse ir kitą lietuviškosios gyvybės stiprinimo tvirtovėje.

• Dr. P. Jucaitis, buvęs chemijos profesorius Cannon College, Erie, Pennsylvania ir Illinois Institute of Technology Research Institute (Chicago) cheminių tyrimų projektų vedėjas, 1962 m. pradžioj išėjęs pensijon, 1964 m. pakviestas į OWENS-ILLINOIS Technical Center, Toledo, Ohio, chemijos patarėju. Prof. P. Jucaitis kurį laiką buvo Lietuvos Profesorių Draugijos Amerikoje pirmininku.

• Krepšinio rinktinės dalyviai, vykstantieji rungtynėms į Australiją, bus pristatyti Chicago lietuviai visuomenei gegužės 23 d., Jaunimo Centre rengiamos iškilmingos vakariinės metu. Programą maloniai sutiko atlikti aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko.

• Inž. Vidas Montvila ir Giedrė Uselytė neseniai susituokę New Yorke. Jaunieji abu veiklūs lietuviška me gyvenime.

• Akademinių Skautų Sąjūdžio metinis suvažiavimas įvyks liepos 4 d. sa-

TORONTO

MOTINOS DIENOS minėjimas kurį suruošė Lietuvos Bendruomenė Priskelimo parapiljos salėje gegužės 10 d, sutelkė daug motinų ir visuomenės. Po trumpo apylinkės valdybos vicepirm. P. Basčio įžanginio — pradedamojo žodžio, T. Rafaelio OFM invokacijos, seselės M. Paulės paskaitos apie motiną,ėjo šiuometinės atžymėjimas. Kun. P. Ažubalis trumpai nusakęs motyvus, iškvietė į sceną Apolonią Slapšienę, kuri augina keturius vaikučius, o jos vyras inž. Alg. Salpšys yra žuvęs praėjusiais metais lėktuvo nelaimėje prie Montrealio. Jai įteikta rožių puokštė.

Meninės dalyje be deklamacijų, kurias atliko vaikų darželio lankytojai I. Malinauskaitė ir A. Puteris, visų dėmesio centre buvo Z. Orentienės baleto studijos mokinių pasirodymas. Pradedant jaunutėmis ir baigiant vyriausiomis, išpildė: Polką, Jūreivių šokį ir baletą iš operos Faustas. Pabaigai šv. Jono Kr. parapiljos jaunimo choras vadovaujamas kun. J. Staškevičiaus padainavo ketvertą gražių lietuviškų dainelių. Programą pravedė Laima Švėgždaitė. Po padėkos žodžio minėjimas buvo baigtas Lietuvos Himnu.

* ABN — KANADOS atstovų susirinkimas įvyksta gegužės 23 d. 3 val. 30 min. Ukrainiečių salėje 83-85 Christie St. Darbotvarkėje yra numatoma pranešimai apie Centro komiteto veiklą, ateities planus ir kt. Šiai veiklai jau eilė metų vadovauja dr. J. Kaškeilis.

* VASARIO 16 GIMNAZIJOS direktorius kun. dr. B. Liubinas gegužės 11 d. lankėsi Toronte ir šv. Jono Kr. parapiljos salėje padarė pranešimą gimnaziją liečiančiais klausimais. (pb)

vaitgalį, Chicagoje, o ASS vasaros stovyklą numatoma suorganizuoti prie New Yorko, po Lietuvos Dienos pasaulinėje mugėje (rugpjūčio 23 d.).

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

PAIEŠKOMAS

Ben. Dibulskis, atvykęs iš Belgijos Kanadon. Žinantieji jo antrąją prąšomi atsilipti:
D. Vismantui,
1329 E. 66 St.,
Cleveland, Ohio 44103.

Gausiems mirusios

ANNA G. MIHELICH

draugams ir pažįstamiems, išreiškusiems gerus norus ir užuojautą, šiuo norime pareikšti savo nuoširdžią padėką.

John L. Mihelich, našlys vyras
Rosemarie Hogan ir
Veronica Geister, dukros
Mae Daniels

Z. Orentienės baleto studijos pasirodyme Toronte gegužės 10 d. jaunosios balerinos R. Kryžianauskaitė ir R. Birgelytė išpildė šokį iš op. "Faustas". S. Dabkaus nuotrauka

Z. ORENTIENĖS BALETO STUDIJOS MOKINIŲ PASIRODYMAS

Be šiame krašte įprastos reklamamos, Toronte jau senokai veikia Z. Orentienės Baleto studija.

Studijos vadovė — balerina Zinaida Orentienė — Smolskytė 1930 m. įstojo į Lietuvos Valstybinio teatro baletą, dirbo kaip solistė šokėja iki 1944 m. dalyvaudama visuose didesniuose baleto pastatymuose.

Išvykdavo gastrolėms ir į užsienį — pabūvodama Londone, Montė Carlo ir kitur. Vokietijoje 1944-1948 m. dalyvavo įvairiuose koncertuose ir lietuviškame baleto Coppelia pastatyme Augsburgė. Toronte ji darbuojasi savo specialybės srityje, kaip tos subtilios meno šakos pedagogė, ruošdama jaunąją kartą.

Pažymėtina gražus Z. Orentienės Baleto studijos auklėtinių pasirodymas įvyko Toronte, Priskelimo parapiljos salėje, gegužės 10 d. 4 val. p.p., Motinos dienos minėjimo meninės programos dalyje.

Pasirodyta net trimis atvejais ir su trim išsamesniais dalykais. Pirmiausia studijos auklėtinės: D. Šarūnaitė, L. Krikščionaitė, R. Bražukaitė, D. Adomavičius, K. Mordosaitė, I. Pšibickaitė, G. Zakarevičiūtė, E. Petryla ir D. Gudelytė pašoko komp. J. Strausso "Polką". Po to — sekė anglų liaudies temomis sukurtas "Jūreivių šokis", šį dalyką išpildė N. Novogrodskaitė, J. Šeškutė ir D. Draudvilaitė.

Galiausiai (jau paaugusių studentų) buvo atliktas baletas iš operos "Faustas", pagal komp. Ch. Gounod. Atlikėjos — R. Kryžianauskaitė, R. Birgelytė, G. Krašauskaitė ir Ž. Rukšaitė.

Visuose trijuose Z. Orentienės Baleto studijos auklėtinių pasirodymuose netrūko žavaus elastingumo šokių judesiuose ir darnumo subendrinant vaidybines puse. Visur buvo justi kruopščios ir patyrusios studijos vadovės įtaka ir studentų puikios pastangos bei jų pasiekti laimėjimai.

Po pasirodymo programos

CHICAGO

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS
— PAGRINDAS LIETUVYBEI

Reikia džiaugtis, kad tiek daug Chicagoje turime lietuviškų vestuvių. Turbūt nė viename mieste JAV tiek jų nėra. Kur gyvena daug lietuvių, ten ir visas gyvenimas turi sukis lietuviškose tradicijose. Kai vaikai seka tėvų pėdomis ir kuria lietuviškas šeimas, yra didelis džiaugsmas tėvams ir visuomenei.

Tokias vestuves turėjome gegužės m. 2 d. Albina ir Jonas Savickai ir Ona ir Adomas Didžbaliai, visi suvalkiečiai, dabar gyv. Marquette Parko lietuvių

kolonijoje, džiaugėsi savo vaikų laime. Jų sutuoktuvės įvyko šv. Panelės Gimimo bažnyčioje, o vaišės — Lietuvos Auditorijoje, Bridgeporte, dalyvaujant apie 400 svečių.

Jaunieji — Regina A. Savickaitė, studentė farmacininkė ir Adomas A. Didžbalis — inžinierius, kurie mokslą universitete baigia už vienerių metų. Povestuvinei kelienei išvažiavo į Kanadą. Juodviejų tėvai yra žinomi Marquette Parke, kaip pavyzdingi lietuviai.

Antanas Gintneris

BOSTON

MINKŲ RADIOJOS SUKAKTIS

Seniausia lietuviška radijo programa Naujojo Anglijoje atšventė savo 30 metų sukaktuvės balandžio 26 So. Bostono Lietuvos Piliiečių Klubu Auditorijoje.

Šie naujieji talentai laimėjo dovanas: 1. Birutė Vaičiūrgytė iš So. Bostono už eilėraščių ir paskambinimą; 2. Birutė Adomavičiūtė iš So. Bostono už eilėraščių; 3. Edvardas Budreika iš W. Roxbury už pagrojomą smulkų; 4. Frances Maneikis iš Dorchesterio už šokių.

Šokių kontestus laimėjo: už "Mamės ir Papės" polką Martha Peleckienė iš Dorchesterio su Jonu Ūseliu iš So. Bostono; "Jaunimo Polką" laimėjo Ruth Prakaipaitė Hartkopf su savo vyru Karl iš Norwell, Mass; Valsą laimėjo Ona Bartašūnienė ir Antanas Andriulionis iš So. Bostono; Tango laimėjo Eugenija ir Pranas Račkauskai iš So. Bostono.

Steponas ir Valentina Minkai, šių programų vedėjai, reikšdžiausią padėką visiems atsilankiusiems į parengimą. Dėkoja visiem programos dalyviams; talentų rinkėjams, parengimo talinkininkams; talentų tėveliams, programos skelbėjams; šeiminiškams. Taip pat dėkojam už dovanas So. Bostono Lietuvos Piliiečių Klubui ir pavieniams aukotojams ir už draugiškus linkėjimus.

Dėkojam poetui — rašytojui Stanis Santvarui už jo pasveikinimo kalbą, kurią parengime skaitė Dr. Bronius Baškys ir advokatei Suzanai Šalinienei už kalbą, kurią ji pasakė per radiją.

Širdinga padėka priklauso ir laikraščiam, kurie priėmė ir patalpino korespondencijas šių radijo programų 30 metų sukaktuvių parengimo reikalu. Visiem nuoširdžiausias lietuviškas ačiū.

Steponas ir Valentina Minkai

N. ZELANDIJOJE

Aucklando lietuviai Motinos Dieną paminėjo pirmąjį gegužės mėnesio sekmadienį Listono namuose. Didžiąją dalį programos atliko patys vaikai deklamuodami, toliau V. Petraška paskambino pianinu, Ponia Kavaliauskienė (neseniai su šeima persikėlusi iš Argentinos pas savo seserį B. Grigaliūniene) skaitė paskaitą "Rašytojų mintys apie motiną". Minėjimo metu vaikai savo motinoms įteikė gėlių. Po oficialiosios dalies, sekė kavutė. Minėjimą surengė Aucklando Lietuvos Apylinkės valdyba.

Po minėjimo dalyvavusieji susirinko į šv. Patriko katedrą, kurioje kas metai kiekvieną gegužės mėnesio sekmadienį Aucklando lietuviai turi tradicines gegužinės pamaldas. Katedros administracija į šias lietuviškas pamaldas žiūri su palankumu, nes lietuviai yra vienintelė tautinė grupė, kuri neturėdama savo kunigo visvien laikos savo papročius.

Aucklando lietuviai norėdami atsidėkoti už jiems parodomą palankumą per lietuvių apylinkės valdybą užsakė arkivyskupui James M. Listonui lietuviškų motyvų kryželį.

Aucklande vėl pradėdami repetuoti lietuviški tautiniai šokiai. Pastarųjų kelių metų laikotarpyje išvykus buvusiem tautinių šokių vadovui J. Paplauskui ir eilei šokėjų į Ameriką ir kitus kraštus, tautinių šokių grupė likvidavosi. Vienok iš Argentinos atvykusi Ponia Kavaliauskienė Lietuvos Bendruomenės skatinama vėl ėmėsi darbo, kad ir su sumažėjusia grupe. Kadangi lietuvių mergaičių Aucklande trūksta, tai jų vietoje šoks kelios zelandietės, draugaujančios su lietuviais ar už jų ištekėjusios. Malonu, kad nei šimto žmonių neturinti Aucklando lietuvių kolonija nugalė visokius sunkumus ir su lietuvių tautiniu menu išleis į viešumą. G.P.

Z. Orentienės baleto studijos mergaičių ketvertas išpildė J. Strausso Polką. S. Dabkaus nuotrauka